

Tekstivastine Ekoenergiaa! -podcast: 1. jakso

Karoliina: Tervetuloa Ekoenergiaa-podcastiin, joka on osa Ekoenergia-hanketta. Hankkeessa luodaan toimintamalli maaseudun hybridiin, paikallisesti keskitettyyn uusiutuvan energian tuotantoon, jakeluun, varastointiin ja käyttöön. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama, ja rahoittajana on Pohjois-Pohjanmaan liitto. Hanketta toteuttavat Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä ja Oulun ammattikorkeakoulu.

Karoliina: Tervetuloa Ekoenergiaa-podcastin ensimmäisen jakson pariin. Minun nimeni on Karoliina Mäki, ja tässä jaksossa käsitellään Ekoenergia-hankeidean syntymistä. Hankkeessa luodaan toimintamalli, jonka avulla madalletaan kynnyksiä uusiutuvan energian tuotantoon siirtymisessä ja uuden liiketoiminnan käynnistämiseksi. Keskeisenä tavoitteena on myös edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä seutukunnallisen ekoenergiaverkoston luomiseksi. En sentään ole yksin studiossa: vieraanani on hyvin erityinen kaksikko, keitä voisi nimittää Ekoenergia-hankkeen isiksi: Alpo Konola ja Teuvo Punkeri. Olkaa hyvä ja esitelkää itsenne.

Alpo: Joo, Alpo Konola, Siikalatva Rantsila Mankilan kylästä. Yrittäjä, eläkeläinen.

Teuvo: Joo, minä oon Teuvo Punkeri ja Rantsila Sipolan kylästä ja nykyinen Siikalatvalainen. Ja tota maa- ja metsätalousyrittäjänä minä olen toiminut, mutta nykyään oon eläkeukkona.

Karoliina: Tervetuloa studioon. Ekoenergia-hankkeen idea syntyi paikallisella tasolla Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan alueella. Kertoisitko sinä Alpo ensin, mistä hankeidea sai alkunsa?

Alpo: Ajat sitten ja Teuvon kanssa tiedostettiin, että ei meno maapallolla voi näin jatkua. Tarvitaan muutos ja sitä kautta monen monta tuumaustaukoa ja miettimistä on tehty, ja tässä on nyt tulos.

Karoliina: Entä Teuvo, onko sinulla lisättävää?

Teuvo: No, tietenkinhän se on tämä ajatus pyörinyt ihan siitä asti, kun tota maataloustoimintaa ja yritteliäisyyttä on tuolla harjoittanut ja metsätaloutta ja sitten on semmoista elinkeinotoimintaa ja siinähan se ajan myötä on sitten nähnyt sen maaseudun elämän ja oikeastaan sen maaseudun tyhjenemisen ja palveluiden katoamisen. Ja sen, että kun valot sammui yksi toisensa jälkeen, niin aina on käynyt semmoinen ajatus, että eihän näin voi loputtomiin jatkua. Ja tässä on sitten syntynyt tämmöisiä, että jotakin tässä pitäisi tehdä. Ja se ajatushan sitten lähti silloin, kun me päästiin, tai tuli kutsu tältä Haapaveden-Siikalatvan seudun kehittämisskeskukselta tota, että ois tämmöinen opintomatka tiedossa. Ja niin näistähän ne sitten lähti käyntiin, kun

tehtiin se vuoren taakse oleva tutustumismatka, niin sieltähän ne sitten pikkuhiljaa lähti liikkeelle.

Karoliina: Kyllä, eli idea sai alkunsa biokaasuaiheiselta reissulta. Miten se lähti jalostumaan ja kehittymään hankeideaksi asti ja mitä idean kehittyminen vaati, Teuvo?

Teuvo: Jaa, no sieltähän se oikeastaan lähti, kun me tehtiin kaksikymmentä kappaletta näitä opintomatkoja sinne Saksaan ja siellähän me sitten päästiin tutustumaan saksalaisen ajatuksiin, miten siellä on sitä kehittänyt ja käytiin siellä sitten tämmöisellä kuntavierailullakin, missä oli semmoinen omaenergiakunta, että kaikki energiatoiminta oli, miksi sitä nyt sanotaan, oman kunnan takana ja siellä jalostettu se homma. Ja siellähän pormestari johti sitä toimintaa ja istuttiin ja kuunneltiin sitten heidän ideoitaan ja sitten kierreltiin erilaisissa paikoissa maatiiloilla ja ynnä muualla siellä. Sitten täytyy nyt kertoa se idean syntyajatus: ajatushan lähti siitä, kun me sitten linja-autossa, meitä oli aikamoinen porukka siellä mukana ja nähtiin sitä, miten se on siellä viety eteenpäin. Niin sitten yhdessä kohdassa oli semmoisia pitkiä kattoja, armeijan entisiä varusvarastoja, ja se oli täynnä näitä aurinkopaneeleita. Yhtäkkiä mulla lamppu syttyi siinä autossa kun istuttiin vierekkäin, ja minä sitten sanoin: ”Meillähän on kaikki tämä jo omasta takaa. On turvetuotannosta poistuvia soita ja sinnehän me voitaisiin vaikka pistää näitä aurinkopaneelikenttiä, tuulimyllyjä ja vaikka sitten sitä vihermassaa biokaasulaitokselle.” Ja Alpo siinä istui vastapäätä rouvansa kanssa ja kattoi mua, silmät revähti selälleen ja sanoi, että: ”Kuule, tuossa voisi olla kuule jotakin!” Niin tämä ajatus lähti liikkeelle, kehittyminen.

Karoliina: Kyllä, ihana kuulla, että opintomatkoiltakin lähtee tämmöisiä hankeideoita kypsymään, ja tähän ei tosiaan ollut nopea ajatus, vaan tämä reissu oli vuonna 2012 ja hankkeen idea on siis kypsynyt yli kymmenen vuoden ajan. Alpo, onko sinulla kerrottavaa hankeidean hitaasta kypsymisestä?

Alpo: No me oltiin varmasti hyvinkin paljon etuajassa silloin, mutta tässä välillähän sitten on ollut muun muassa tämmöinen kun Biokama-hanke, Ritva Imppolan vetämä. Olin siinäkin ohjausryhmässä matkassa, tehtiin täällä kotimaassa reissuja ja nähtiin, että kyllä meilläkin on jo lähtenyt käyntiin, ja sitten meillehän on tullut Rantsilaan tämmöinen Biokki, biokaasulaitos. Aholan Jarmo oli muun muassa matkassa ja samoin Haapavedellä tuo Demecan laitos, niin kyllä me on oltu Teuvon kanssa koko ajan matkassa ja seurattu mielenkiinnolla, että miten nämä lähtee ja ovatkin lähteneet ihan hyvin liikkeelle. Mutta tuo Teuvo tuossa sanoi, että käytiin siellä vuoren takaa kuikkimassa siellä Saksassa, niin se oli sillä lailla ponnahduslauta meille tänne ja varmasti monelle muullekin suomalaiselle toimijalle, kun meitä oli kaksitoista henkilöä siellä matkassa. Nyt minä luulen, että meillä on aika tähän kaikkeen. Mutta ollaanko sittenkin liian myöhässä? En, en osaa siihen sanoa.

Karoliina: Näinpä, mutta tähän kuulostaa oikein perusteelliselta kehitymiseltä. Palataan nykyhetkeen. Teuvo, mitä odotat tältä hankkeelta nyt kun olemme toteutusvaiheessa?

Teuvo: Joo, kyllähän se tietenkin nyt kun katsoo tätä, miten tämä on nyt vähän pysähtynyt tämä biokaasu tai nämä hankkeet ja tuota se on toi sähköpuoli ja vetyhän on nyt noussut aika lailla pintaan. Tuntuu, että tämä matelee vähän turhan hitaasti ja kyllähän tämän hankkeen puitteissa voisi aivan hyvinkin tehdä tämmöistä tavallaan puolueetontakin selvitystä ja haastattelutyötä ja tätä informaatiota pyrittäisiin jakamaan sitten laajemmalle alalle ja tämä podcastihan on varmaan ihan hyvä väline siinä. Ja kun se on kuitenkin tuo maaseutua ajatellen, että ei enää kovin paljon sammuisi niitä valoja sieltä ja menisi talot pimeäksi ja autioituisi, niin kylät ja palvelut häviäisi, niin kyllähän se olisi erittäin tärkeää tämä biokaasun tuottaminen siellä ja vihermassaa sitten syötteeksi sinne laitoksille sitten niin se tämä tieto on erittäin tärkeä sitten, että kaikki, ketkä on nyt vaikka maaseudulla asuvia ja viljelijöitä ynnä muita sitten, että heillekin tavallaan sisäistyisi tämä ajatus ja ehkä helpottaisi sitten sillä tavalla, kun sitä informaatiota ja tietoa on saanut, niin sitten ottaa vastaan tämmöinen juttu, kun se alkaa kehittymään. Näin minä sen näkisin semmoisena hyvänä puolena. Kyllä näin se on.

Karoliina: Entä Alpo, onko sinulla lisättävää?

Alpo: Ihan lyhyesti sanottuna vaan se, että olisi työtä ja toimeentuloa maaseudulle. Ja tänä päivänä puhutaan paljon huoltovarmuudesta ja koko maan asuttuna pitämisestä, niin tässä ois nytten yks mahdollisuus kumminkin, kun ois tämä keskitetty kautta hajautettu energiantuotanto. Se on nyt tällä hetkellä vaan niin, että nämä asiat on tärkeämpiä kuin koskaan aikaisemmin. Tätä ei saa unohtaa.

Karoliina: Kyllä hankkeella on siis tärkeä aihe, ja tosiaan kaikkia uusiutuvan energian muotoja tarvitaan. Samantyyppisiä kehittämistarpeita on noussut esille myös muilla alueilla, ja tällaisia samankaltaisia hankkeita on olemassa useitakin. Millaisia haasteita tai hyötyjä näet Alpo?

Alpo: Haasteena tietenkin on se, että miten te kaikki hankevetäjät saatte tiedot, minä sanoisin lyhyesti, yksiin kansiin, koska kaikkien ei tarvitse tehdä kaikkia. Ja sitä kautta se tulee laajalle porukalle hyödyksi.

Karoliina: Kyllä ymmärrettävää. Entä Teuvon mielestä?

Teuvo: No joo, tuo on ihan hyvä juttu, että näitä on useampia ja niitä täytyy ollakin. Sehän ei kehitys eikä viisaus asusta aina yksissä päissä, että sehän tarvitaan kaikkia ja ideoita ja keskinäistä vuorovaikutusta ja tiedonjakoa ja tämän tämmöistä, että kyllähän se on ihan hyvä. No minä ainakin sen puolen näen, että näitä on useampia tämmöisiä, ja näihinhan voi tehdä sitten vaikka hankkeen puitteissa tämmöisiä vierailuja,

vastavierailuja sitten tekevä tutustumassa erilaisten toimijoiden aikaansaannoksiin ja ajatuksiin, että en minä muuta voi kuin peukkuja nostaa tälle jutulle.

Karoliina: Erittäin hyviä huomioita. Näin jakson lopuksi esittääkää yksi konkreettinen asia, mitä hankkeen aikana tulisi saada aikaan.

Alpo: No, se tuli jo tuossa aikaisemmin sanottua, että työtä ja toimeentuloa maaseudulla

Teuvo: Ja että sitä kautta tulisi sitä elinvoimaa.

Karoliina: Mahtavia ajatuksia ja syvällisiä pohdintoja. Ihana kuulla, miten näitä hankeideoita on lähtenyt kypsyään ihan kentältä asti, ja niinhän se pitää ollakin. Kiitos Alpo ja Teuvo oikein hyvästä keskustelusta ja kiitos kuulijoillemme seuraavia Ekoenergia-jaksoja on tulossa, joten pysykäähän kuulolla. Lisäksi kannattaa seurata Ekoenergia-hankkeen ilmoittelua myös tulevien tapahtumien varalta osoitteessa oamk.fi/ekoenergia.